

Marbäcks kyrka

Till sin utformning är Marbäcks kyrka en ganska typisk representant för en kyrkobyggnadsstil som i bland kallas Tegnérlador, men nyhan är trots detta troligen ursprungligen byggd redan på 1100- eller 1200-talet.

I början av 1700-talet fanns här en präst som hette Daniel Ödman. Han hade varit både huspräst hos fältmarskalk Stenbock och riksdagsman, innan han blev kyrkoherde i Gällstad 1724. Ödman som bland annat såg till att sprida läskunnigheten i församlingen, beskrev den gamla kyrkan i Marbäck som både trång, mörk och bristfällig.

Det nuvarande utseendet är dock främst ett resultat av en ombyggnad på 1820-talet, efter att man konstaterat att kyrkan "befunnit sig i ett mycket miserabelt skick." Och i stället för att renovera och bygga ut kyrkan, lät man bygga nytt.

Bland annat utvidgades då koret mot öster. Man slog upp stora fönster och efter hand skaffade man ny inredning.

Kvar från tiden före 1820-talet är dopfunten i sandsten som liksom ett triumfkrucifix är från 1400-talet. Vid ombyggnaden ställdes krucifixet undan, och någon gång runt sekelskiftet 1900 deponerades det på Borås museum, efter att det återfunnits i ett bårhus. I slutet av 1940-talet fördes krucifixet tillbaka till

kyrkan och sattes upp på södra långväggen.

Under kyrkans golv i koret finns ett välvt gravkor, som tillhör den nu utdöda ätten Björnsköld, som på 1600-talet ägde Källebacka gård. .

1844 byggdes tornet, och klockan som saknar inskription kom på plats. Anders Björnsköld som tillsammans med sin maka ligger begravnen i gravkoret, var under en tid bland annat som överste kommandant på Varbergs fästning. Här vilar även sonen Hans Björnsköld med maka. Denne var överstelöjtnant när han fick avsked från det militära år 1708, och hans värja finns bevarad, och hänger i vapenhuset ovanför dörren till orgelläktaren.

På södra kyrkväggen finns inmurat ett solur av kalksten, med initialerna J L S och årtalet 1737, troligen skänkt till kyrkan av gästgivaren och riksdagsmannen Jonas Larsson från Bäckagården.

Altartavlan med motivet "Den uppståndne Kristus", och vars Kristusfigur är en efterlikning av Bertel Thorvaldsens berömda Kristus Consolatfor, är målad av Marbäckskonstnären Vilhelm Sjölander och skänktes av honom till kyrkan vid nästa stora renovering på 1920-talet. Nedtill på altartavlan finns en inskription ur Matteus 11:29 "Kommen till mig i alla som arbetar och ären betungade, så skall jag giva eder ro".

Vilhelm Sjölander som främst var porträttmålare, men

också målade landskap från hemtrakten, ligger begravd på kyrkogården. Sjölander som även målade en altartavla som finns i Påbo kapell, brukande måla sina tavlor i en liten ateljé i sitt hem i Stenstorp, men när han målade altartavlorna, som ju krävde större utrymme fick han lov att använda ett rum på Bredgården, som ligger direkt norr om kyrkan. Den breda guldramen var en gåva av godsägare Carl Rylander på Bredgården.

Sjölander var känd för sin blygsamhet, och när tavlan skulle avtäckas i samband med återinvigningen av kyrkan den 22 januari 1923 fick man nästan dra fram honom för att han skulle kunna ta emot församlingen tack för gåvan.

På vardera sidan om altaret står en skulptur i trä av okänd konstnär. Den ena föreställer Martin Luther, den andra Ansgar.

Predikstolen är tillverkad på 1800-talet av en i dag okänd sockenbo, som har gått till eftervärlden under namnet "Snickarn i Ströckås". Traditionen berättar att predikstolen gjordes på "Ljungbergs loge" i Gunnars, och att mannen som upplät logen för tillverkningen också skänkte predikstolen till kyrkan.

När kyrkan renoverades 1950 togs Kristusgestalten ner från baldakinen och placerades över ingången till sakristian. Vid renoveringen målades också kyrkbänkarna om, och koret fick nytt golv och en ny kormatta från Agda Österberg i Varnhem, som även

skapat mattan innanför altarrunden.

Kyrkan renoverades åter invändigt 1976 efter förslag av Göteborgsarkitekten Arne Nygård. Bland annat togs då de två bakersta bänkraderna bort och istället insattes skåp för förvaring av ytterkläder och inventarier.

Sin första orgel fick kyrkan 1880, ett enkelt harmonium som var i bruk till 1922, då man fick en ny orgel byggd av Herman Nordfors orgelfirma i Lidköping. Den nuvarande 15-stämmiga orgeln är byggd på 1960-talet av Lindbergs Orgelbyggeri i Göteborg.